

судочинства та гарантувати кожному права, передбачені в Європейській конвенції з прав людини. На даний час з приводу досліджуваної проблематики ми спостерігаємо колізію між нормами різних законодавчих актів та порушення ВП ВС права доступності до правосуддя кожному, хто вважає протиправною постанову про притягнення його до адміністративної відповідальності. Отже, дане питання необхідно активно дослідити науковцям та за наслідками їхніх напрацювань вносити зміни до законодавчих актів (зокрема, до КУпАП та Закону «Про судовий збір»).

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради Української РСР (БВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n987> (дата звернення 03.04.2022)
2. Кодекс адміністративного судочинства України. Відомості Верховної Ради України (БВР), 2005, № 35-36, № 37, ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення 03.04.2022)
3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 18 березня 2020 року у справі № 543/775/17. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/88952415> (дата звернення 03.04.2022)
4. Справа «Креуз проти Польщі» (Заява № 28249/95) від 19.06.2001. Страсбург. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_030#Text (дата звернення 03.04.2022)

Ключові слова: адміністративна відповідальність, постанова, судовий збір, адміністративне стягнення, штраф, оскарження постанови.

Key words: administrative liability, decision, court fee, administrative penalty, fine, appeal against the decision.

ГНАТОВСЬКА АЛЬОНА ІЛЬДУСІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Чернівецького юридичного інституту, кандидат юридичних наук, доцент*

СТАНОВЛЕННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В ПРАВОВИХ ТА НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛАХ УКРАЇНИ

Особливість формування термінологічного апарату в сфері надання публічних послуг полягає в тому, що він не пройшов такий «класичний», традиційний етап його становлення в правовій науці. При його формуванні мала місце рецепція права європейських країн, в зв'язку

з чим його правове регулювання проходить процес адаптації методом проб і помилок.

Серьогіна Т.В. виділяє чотири етапи становлення поняття «публічні послуги» в незалежній Україні: першим із яких виступає етап домінування у вітчизняній науковій думці поняття «управлінські послуги»; другий етап полягає в розділі послуг на окремі групи – державні, муніципальні, адміністративні, причому всі ці групи належать до однієї групи публічних послуг; третій етап (триває на сьогоднішній день) характеризується закріпленням й остаточним формулюванням терміну «публічні послуги» як базового поняття системи надання послуг органами публічної влади; четвертий етап можна лише спрогнозувати, тим не менше він, по суті, є логічним продовженням зазначених трьох етапів, коли відбувається законодавче закріплення поняття [1, с. 19].

Правове регулювання в цій сфері розвивається самостійно і окремо від теорії, надаючи науці можливість аналізувати виникаючі прогалини регулювання, підтримуючи нововведення законодавства або наповняючи на неточності і некоректності встановлених нормами права конструкцій.

Поняття «послуга» визначають в наукових та правових джерелах через:

категорію, яка вказує на взаємодію між суб'єктом, що пропонує та надає послуги і об'єктом, який їх потребує [2];

результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону [3];

діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб [4];

вчинення певної дії або здійснення певної діяльності [5];

предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт [6];

діяльність, яка здійснюється для задоволення певних потреб або інших зручностей, наданих будь-кому [7], тощо.

Перелік, звичайно, є невичерпним, оскільки дослідження даного терміну науковцями ще здійснюється, а правники, в свою чергу створюють свої поняття, чим ще більше плутають учасників відносин. Така ж ситуація і з терміном «публічні послуги», які визначають через такі поняття:

усі послуги, що надаються публічним сектором бо іншими суб'єктами за рахунок публічних коштів [8];

юридично й соціально значущі дії в інтересах суспільства, держави і громадян [9];

діяльність державного апарату, що служить платникам податків [10]; усі послуги, які надаються публічним сектором за надання яких відповідальність несе публічна влада [11].

Впровадження інституту публічних послуг пов'язано зі зміною ролі і завдань держави в суспільстві, з затвердженням нових цінностей і пріоритетів.

Ознакою «публічної послуги» є її соціальна значимість, потреба суспільства в їх наданні. Критерій суб'єкта надання послуги не є в даному випадку визначальним. Їм може виступати не тільки орган влади або державна організація, а й будь-яка інша комерційна або некомерційна структура. В цьому відношенні термін «публічна послуга», безумовно, набагато ширше терміна «державна послуга» і включає його в себе.

Соціальні послуги також є різновидом послуг публічних, але виділяються вони по сфері їх надання (культура, спорт, освіта, охорона здоров'я, соціальне обслуговування і соціальний захист). Оскільки надаватися дані послуги можуть як державними, так і недержавними структурами, можна зробити висновок про те, що соціальні послуги і державні послуги є частково перетинаються, але не тотожними категоріями, які співвідносяться з публічними послугами як загальне і часткове.

Разом з тим, деякі автори вважають, що поняття соціальні годі було обмежувати перерахуванням сфер громадських відносин, пов'язаних з їх наданням, оскільки визначити такий перелік вичерпним чином не представляється можливим. Соціальні послуги, на їхню думку, слід визначати через комплекс характерних ознак. По-перше, надання даних послуг пов'язане з реалізацією конституційних прав громадян і є частиною соціальної політики держави, в зв'язку з чим закріплено у відповідних державних програмах. По-друге, дані послуги носять виражений адресний характер і надаються суб'єктам з певним статусом (як правило, громадянам, які потребують надання допомоги). По-третє, надання даних послуг забезпечується фінансуванням пов'язаних з цим витрат з бюджету відповідного рівня бюджетної системи. По-четверте, в якості суб'єктів, що надають дані послуги або забезпечують їх надання, виступають органи влади або створені ними установи.

Основною кваліфікуючою ознакою публічної послуги, що відрізняє її від інших видів діяльності органів виконавчої влади, є досить формальна ознака – наявність запиту заявника.

Таким чином, розкриваючи правову природу публічної послуги, пропонується визначати її як добровільне в силу закону взаємодію фізичної особи або юридичної особи (заявника) з органом державної влади або його посадовою особою, здійснюване на підставі запиту заявника та з метою реалізації суб'єктивних прав заявника.

Список використаних джерел:

1. Серьогіна Т. В. Категорія публічна послуга як об'єкт наукового дослідження. *Аспекти публічного правління* Том 6. № 4. 2018. С. 14–19.

2. Енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
3. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення 30.05.2022)
4. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення 30.05.2022)
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15?find=1&text=%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3%D0%B0#w1_37 (дата звернення 30.05.2022)
6. Про публічні закупівлі : Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення 30.05.2022).
7. Данилюк Т. І. Сутність поняття «послуга» : теоретичні аспекти. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3247> (дата звернення 30.05.2022).
8. Центр політико-правових реформ. URL : pravo.org.ua (дата звернення 30.05.2022).
9. Тихомиров Ю. А. Теории компетенции. М. : Вид. Тихомирова Ю. А., 2001. 355 с.
10. Абраменко Ю. Ю. Публічні послуги та їх роль у забезпеченні якості управління URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02\(6\)/11auyzyu.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02(6)/11auyzyu.pdf) (дата звернення 30.05.2022).
11. Тимошук В. П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід та пропозиції для України. К. : Факт, 2003. 496 с.

Ключові слова: послуга, публічна послуга, соціальна послуга, державна послуга.
Key words: service, public service, social service, state service.

ГОЛОЯДОВА ТЕТЯНА ОЛЕКСІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
 доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
 кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ТА КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ЗМІНИ

Сучасна податкова система України сьогодні формується під істотним впливом міжнародної податкової конкуренції. Набір України інтегруватися в європейський простір зумовлює необхідність не тільки адаптації вітчизняного законодавства до вимог ЄС, але й його гармонізації та уніфікації. Сьогодні податкова система України охоплює